

Országos Hulladékgazdálkodási Terv 2014-2020 célkitűzései

Megelőzés és újrahasználat

A következő években a települési hulladék vonatkozásában a következő teendők fogalmazódtak meg 2020-ig:

- Hulladékgazdálkodási Navigáció Országos Rendszer bevezetése és a meglévő rendszerekkel való kapcsolatának megteremtése.
- A hulladékgazdálkodási életciklus elemzések alkalmazása, és a környezeti szennyezések és a nyersanyag felhasználás csökkentése.
- A hulladék megelőzésére és az újrafelhasználásra történő felkészülésre vonatkozó célszámokat kell meghatározni minden tagország számára 2020-ig. Emellett a hasznosítási célszámokat is fel kell emelni a legjobban teljesítő EU tagországok példája alapján. Ez megfelelő jogszabályi ösztönzöt jelent majd a tagországok számára, hogy olyan gazdasági intézkedéseket vezessenek be, mely a hulladékgazdálkodás hierarchiájának csúcsán (megelőzés, újrafelhasználás, illetve hasznosítás) történő működéshez szükséges.
- ***A házi és közösségi komposztálás elterjesztése, a zöldhulladékok helyben történő visszaforgatása.***
- Az újrahasználat növelése, az újrahasználati központok létrehozásának ösztönzése, illetve a hulladékká vált termékek újrahasználató összetevőinek elkülönítése, javítása és ismételt felhasználása.
- A háztartásokból származó használt cikkek további használata érdekében a szervízhálózat és az újrahasználati központok létrehozásának ösztönzése szükséges.
- ***Széles körű, a hulladék keletkezésének megelőzésével és az újrahasználat jelentőségével kapcsolatos szemléletformálás.***
- HKI: kötelező újrahasználatra történő előkészítés és újrafeldolgozás 2020-ig. Az új irányelv arra kötelezi a tagállamokat, hogy öt évvel az irányelv életbe lépése után hozzanak létre hulladékgazdálkodási terveket és a hulladék megelőzését

Hasznosítás

- Az italcsomagolásokra tervezett betétdíj bevezetésével az egyutas termékek hulladékká válása lecsökkenne, illetve elérhetővé válna a 95%-os gyűjtési és hasznosítási arány is. Az egyutas PET palack, üveg és alumínium dobozok után érdemes lenne megfontolni a betétdíj bevezetését egyéb termékekre is (pl. festékek, lakkok csomagolása).
- A maradék hulladék ártalmatlanításához szükséges kapacitások – egyes speciális technológiát igénylő hulladékok kivételével – az ország határain belül álljanak rendelkezésre.
- Komposztáló és biogáz üzemek létesítése szükséges, a komposztok minőségbiztosítási rendszerének kialakításával egyidejűleg.

- ***Az elkülönített hulladékgyűjtés infrastruktúrájának biztosítása a lakosság számára.***
- A 2020-as cél teljesítéséhez szükséges elkülönített hulladékgyűjtési rendszereknek 2015-re ki kell épülniük, amihez az elkülönített hulladékgyűjtés infrastruktúrájának biztosítása szükséges a lakosság 100%-a számára.
- ***2020. december 31-ig a háztartási, valamint a háztartáshoz hasonló hulladék részét képező papír-, fém-, műanyag- és üveghulladék újrahasználatra előkészítésének és újrafeldolgozásának együttes mértékét a képződött mennyiséghez viszonyítva tömegében országos szinten legalább 50%-ra kell növelni.***

Ártalmatlanítás

- ***A lerakással történő ártalmatlanítás arányának 40% alá csökkentése.***
- Az elkülönítetten gyűjtött vagy válogatott, hasznosítható összetevők lerakásának megszüntetése.
- A régi, felhagyott, bezárt lerakók folyamatos rekultiválása és monitorozása.
- ***Hosszú távú célkitűzés a hulladéklerakókba illetve a hulladékégetőkbe kerülő maradék hulladék teljes megszüntetése, valamint a hulladékképződés megelőzésére és az újrafelhasználásra vonatkozó célszámok bevezetése.***

Specifikus cselekvési irányok

Hasznosítás

- A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj elkülönített hulladékgyűjtést ösztönző szerepét növelni kell.
- Az elkülönített hulladékgyűjtésre és a szerves hulladék kezelésére vonatkozó, számszerű jogszabályi kötelezettségek meghatározása szükséges. ***A 2020-as 50%-os hasznosítási arány eléréséhez szükséges a kötelező elkülönített hulladékgyűjtésbevezetése 2015-től***, a későbbiekben pedig a betétdíj kötelező alkalmazásának előírására lehet szükség.
- ***Fejleszteni kell a gyűjtő- és kezelőrendszerek kialakításának és működtetésének részletes műszaki szabályozását, különös tekintettel az MBH-kezelés, a gyűjtőudvarok, a veszélyes alkotók, a lomtalanítás, a házhoz menő gyűjtés tekintetében.***
- ***Fejleszteni szükséges a hulladékudvarok rendszerét, amelyben legalább kistérségi szinten biztosítani kell az elkülönített hulladékgyűjtési lehetőséget.***
- A korszerű hulladékgazdálkodási rendszerekkel történő területi lefedettség javítása érdekében szükséges a nem lefedett területek feltérképezése és lefedése. A hasznosítási kapacitások kialakításának támogatása szükséges az operatív programok keretein belül.
- ***Tovább kell népszerűsíteni és arányában növelni a házi és közösségi komposztálást a lakosság körében. Ennek érdekében támogatási forrásokat kell biztosítani az eszközök beszerzéséhez, illetve tájékoztató füzeteket és útmutatókat a szakszerű megvalósításhoz.***
- ***Tájékoztatás és szemléletformálás területén biztosítani kell a finanszírozás feltételeit valamint kampányokat kell folytatni az elkülönített hulladékgyűjtés fontosságának megismertetése érdekében és az illegális hulladéklerakás káros környezeti következményeivel kapcsolatban. Az OHÜ folyamatosan hajt végre kampányokat a***

lakosság szemléletformálás és az elkülönített hulladékgyűjtés arányának növelése érdekében.

- Szükségesnek látszik a termékdíj bevételek visszaforgatása újrahasználatra való előkészítéssel kapcsolatos beruházások megvalósítására, illetve feldolgozó üzemek megépítésére (pl. üveg).

Ártalmatlanítás

- ***A települési hulladékra vonatkozó országos célkitűzéseket érvényesíteni kell a lerakókra vonatkozó előírásokban. Fontos célkitűzés, hogy a biológiailag lebomló szervesanyag-mennyiséget az 1995-ben országos szinten képződött, a települési hulladék részét képező biológiailag lebomló szervesanyag-mennyiséghez képest 2016. július 1-jéig 35%-ra, azaz 820 000 tonna alá kell csökkenteni.***
- A köztisztasági szabályrendszer fejlesztése során a lerakási díjban a lerakó bezárásához, rekultiválásához, utógondozásához és kiváltásához szükséges biztosíték fedezetére vonatkozó részletes szabályok megalkotása szükséges, tekintettel a számviteli, adózási szempontokra.
- A kialakult komplex hulladékgazdálkodási rendszerekre építve tovább kell fejleszteni a térségi gyűjtő és kezelő rendszereket, növelni költséghatékonyságukat.
- Az illegális hulladéklerakás visszaszorításához szükséges a régi lerakók felszámolása, hiszen a tapasztalatok szerint a lerakott hulladék további illegális lerakásra sarkallhat. E célból legelőször fel kell mérni a jelenlegi helyzetet, szükséges megtisztítani a fertőzött területeket, illetve folyamatosan nyomon kell követni a megtisztított pontok állapotát. Ehhez további forrásokra, valamint a természetvédelem, a környezetvédelmi hatóságok és a rendvédelmi szolgálatok szoros együttműködésére volna szükség.
- ***A hulladékelhagyás, illetve az illegális hulladéklerakás felderítése, felszámolása hatékonyabbá tehető közmunka bevonásával.***
- Tájvédelmi és tájképvédelmi szempontból kiemelten fontos az illegális, illetve felhagyott hulladéklerakók okozta tájsebek felszámolása. A közeljövő egyik fontos feladata lehet ezek kezelése, tájba illesztése. A természetvédelmi oltalom alatt álló területeken az illegális hulladéklerakók felszámolása során a természetvédelemért felelős hatóság bevonása szükséges és a kármentesítés során fokozott elővigyázatossággal kell eljárni.
- ***Az illegális lerakás visszaszorításában nagy szerepe lehet a differenciált közszolgáltatói díjak kialakításnak, a szelektív gyűjtési rendszerek elterjedésének, illetve a szemléletformálásnak.***
- Folytatni kell a felhagyott/bezárt települési lerakók rekultivációs programját, amelyhez támogatási forrásokat szükséges biztosítani.